

alt Falb agter at handle i Overensstemmelse dermed, naar Tilfældet maatte møde.

Andræ: Med Hensyn til det sidste Punkt skal jeg slet ikke udtale mig, jeg befinder mig der i fuld Overensstemmelse med den ærede Formand. Jeg vilde i det Hele slet ikke have søgt foranlediget til at tage Ordet, dersom ikke det ærede 1ste Medlem for Kjøbenhavn (Krieger) havde udtalt sin Formening. Da imidlertid ogsaa jeg i sin Tid har været Medlem af den grundlovgivende Rigsdag, forekommer det mig, at der deri ligger indirekte en Opfordring til ikke ved denne Leilighed at tilbageholde min Anskuelse. Jeg skal nu villig indrømme, at det Spørgsmaal, der her foreligger, kan i og for sig være Løsligt underkastet. Hvis jeg ikke tager ganske feil, saa har det slet ikke været forhandlet under Grundlovens Tilblivelse. Det, som dengang idelig og idelig kom frem under Forhandlingerne, og som ganske vist gjør, at, hvis man nu vilde spørge, om der overhovedet forhandlede om Diæter paa den grundlovgivende Rigsdag, maatte man svare: „Sa, der forhandlede overordentlig tidt og meget længe derom,“ var et ganske andet Spørgsmaal. Der var nemlig ved Regjeringsforslaget dengang søgt en særlig Garanti for det da tilføjede Landsting ved at ville fastsætte, at Landstinget ingen Diæter skulde have, men at kun Folkethinget skulde have Diæter, og dette Spørgsmaal om Diætløshed uden nærmere Betegnelse af, hvorledes Diæterne skulde opfattes, hvorledes de skulde tænkes, kom idelig tilbage. Det, som var Gjenstand for de ivrige Forhandlinger, var Undersøgelsen af, hvorvidt det virkelig kunde siges at være nogen Garanti, og hvorvidt det var nogen hensigtsmæssig Garanti, der søgtes opnaaet gjennem denne Diætløshed; men selv dette Spørgsmaal, hvorledes Diæterne skulde udbetales, om de skulde opfattes paa den ene eller anden Maade, tror jeg virkelig ikke, har været forhandlet. Derimod vil jeg nu ganske vist indrømme, at det ligeledes ved Valglovens Behandling slet ikke faldt Nogen ind at gjøre Indsigelse, saa vidt jeg er indrer, imod den Bestemmelse, Valgloven indeholder. Det var dengang Noget, man ikke tilagde en saa overvægtig Bægt. Jeg skal ikke nægte, at der deri kunde ligge en Slags Formodning om, at man dog havde tænkt paa ved Grundlovens Behandling, at Diæterne skulde opfattes paa den Maade, som de senere uimodfagt bleve opfattede i Valgloven; men jeg holder mig til det Gamle, som jeg tror dog er en ret anerkjendt Regel for Fortolkning af Love, at vel kan der maasse findes Momenter i at estervise, hvad den og den har ment eller tænkt ved en Lovs Tilblivelse, men det Afgjørende er dog, hvad Loven udtaler. Det er dog det, man til Syvende og sidst nødes til at holde sig til, og naar jeg gaar ud fra den Opfattelse, kan jeg ikke

andet end bestemt slutte mig til, hvad ogsaa blev udtalt af det ærede 4de kongevalgte Medlem (Fischer), at saa ere Lovens Ord dog aabenbart efter min Overbevisning saa rummelige, at der ikke kan være nogenjomhelst Tvivl om, at Lovforslaget ligger indenfor deres Ramme.

Wagen: Da adskillige ærede Medlemmer have benyttet Leiligheden til at forklare deres Stilling til det foreliggende Forslag, tør jeg maasse benytte mig af den samme Anledning, idet jeg for mit Vedkommende maa erklære, at jeg ganske kan slutte mig til, hvad der blev udtalt af det ærede 1ste Medlem for 1ste Kredts (Krieger). Jeg kan heller ikke se, at dette Forslag, saaledes som det foreligger, er i Overensstemmelse med Grundloven, og jeg skal i Korthed tillade mig at gjøre Rede for de Betragtninger, som have ført mig til denne Opfattelse. Der staar jo ganske vist kun i Grundloven „dagligt Vederlag“, og naar man ser paa disse Udtryk, saaledes som det staar, og lægger det mindst Mulige ind deri, vil det kun sige et Vederlag, der er bestemt eller beregnet efter hver enkelt Dag, medens Spørgsmaalet om, for hvilke Dage dette Vederlag skal ydes, er ladet fuldstændigt aabent, overladt til Fastfættelse ved den lovgivende Magt. Hvis nu denne Opfattelse er rigtig, har den lovgivende Magt en stor Frihed; saa kan den, saaledes som den har gjort ved Valgloven, give Vederlag for den Tid, Rigsdagen er samlet; den kan, saaledes som det er foreslaaet ved dette Lovforslag, give det for et helt Aar eller for hele den Periode, for hvilken Valget gjælder, men den har ogsaa Frihed til at gjøre Mere, den maa ogsaa have Frihed f. Ex. til at sige: „I faae Vederlag for 4 Maaneder i hvert Aar og ikke en Smule videre, selv om Rigsdagen sidder længere sammen!“ Det er en Mulighed, som foreligger efter denne Fortolkning, og jeg tilføjer, at selv om denne den høitærede Indenrigsministers Fortolkning var rigtig, vilde jeg ikke stemme for dette Lovforslag, thi saa vilde jeg foretrække ganske andre Alternativer. Jeg vilde paa ingen Maade bevilge et Vederlag for hele den Tid, for hvilken Valget er gjældende, men Spørgsmaalet er, om der saa ikke var Anledning til at sige: Vi sætte, i Kraft af den souveræne Myndighed, som Grundloven har overladt Lovgivningsmagten, et dagligt Vederlag for 4 Maaneder aarligt, og saa ikke mere. Dette er altsaa forsaavidt ogsaa en Mulighed, der foreligger. Kort sagt, man kommer derved ind paa Alternativer, som der vilde være al mulig Grund til at undersøge, inden man gaar til den grumme liberale Forandring at give Rigsdagsmændene et dagligt Vederlag for hele den Tid, Valget gjælder. Men disse Alternativer fremstille sig ikke for mig, thi jeg kan ikke tro, at det har været Grundlovens Mening at stille den lovgivende Magt saa frit paa dette Punkt.